ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
سه‌شنبه • ۱۱ دی ۱۳۹۷
۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۰ • اول ژانویه ۲۰۱۹
شماره ۲۰۰۰۱
۱۲۲۴

معرفی و ارزیابی محتواهایی موجود در فضای مجازی برای کودکان و نوجوانان

جای خالی محتوای مناسب و جذاب

الهام یوسفی | روزنامه‌نگار

پرونده

تقریبا همه ما در روزهای کودکی و نوجوانی خود، حضور اولین یارانه‌ها را به یاد داریم. یارانه‌هایی که برایمان بسیار عجیب و جذاب بودند. بزرگ‌تر که شدیم، می‌توانستیم در خانه یا احیاناً مدرسه و بعدتر دانشگاه، به فضای هیجان‌انگیز و بی‌انتهای اینترنت که آن زمان دانش محدودی درباره آن داشتیم متصل شویم، آن هم با سرعتی بسیار پایین که صبر بسیاری می‌طلبید. اما تقریبا همه ما، اکنون پدر و مادرهایی هستیم که شاهدیم همه چیز با سرعتی باورنکردنی ارتقا یافته است. حالا بچه‌هایمان، فضای مجازی را بسیار خوب می‌شناسند و از آن سر در می‌آورند، به نسبت ما بسیار کنجکاوند و شرکت‌های جهان، آن‌ها را به عنوان مصرف‌کننده به‌رسمیت می‌شناسند و برایشان بازی و کارتون و همه‌مدل محتوای فکری و گرافیکی تولید می‌کنند. حالا ما نگران شده‌ایم و با این پرسش روبه‌روییم که چه بخشی از این جهان برای کودکان و نوجوانان‌مان مفید و امن است؟ چون به خوبی می‌دانیم فضای اینترنت اگرچه یک فرصت جذاب برای رشد و ارتقای توانایی فرزندانمان است اما می‌تواند تهدید جدی هم باشد، اگر آن‌ها را در رسیدن به محتوای خوب هدایت نکنیم. در پرونده امروز به معرفی و بررسی بخشی از محتوای ایرانی تولید شده برای کودکان و نوجوانان پرداخته‌ایم، دلایل کم‌بودن و ضعیف بودن این محتواها را مرور کرده‌ایم و روش‌هایی برای حس امنیت بیشتر در فضای مجازی ارائه داده‌ایم.

معرفی و ارزیابی برخی سایت‌های محتوای کودک

سرزمین مجازی کودکان تبیان
kids.tkvl.ir

مناسب: کودکان ۶ تا ۹ سال

هدف: آموزش و سرگرمی

سرزمین مجازی کودکان تبیان، جذابیت بصری دارد و تقسیم‌بندی خوبی را هم در اختیار کودک قرار می‌دهد. دسته‌بندی‌ها ساده و جذاب‌اند، امکان عضویت کودک وجود دارد و می‌تواند محتواهایی چون کارتون، بازی، کتاب، دانستنی، شعر و سرود، قصه صوتی، آلبوم عکس و چیزهای جالب دیگری را در این سایت جمع‌وجور و ساده پیدا کند.

سرزمین تیزهوشان
tizland.ir

مناسب: داوطلب‌های تیزهوشان

هدف: آموزش، ارتقای هوش

این سایت با هدف آشنایی بچه‌ها و والدین با فضای مدارس تیزهوشان طراحی شده‌است؛ معرفی کتاب، نمونه سوال، آزمون‌های آنلاین و سرگرمی برای تیزهوشان برخی از مهم‌ترین سرفصل‌های این سایت است. در بخش سرگرمی تیزهوشان، معرفی بهترین بازی‌های فکری و علمی در زمینه افزایش هوش و لذت‌بردن از علم را در علوم مختلفی مثل ریاضی، زیست، شیمی و فیزیک، روباتیک و... پیدا می‌کنید.

رشد
roshd.ir

مناسب: کودکان ۸ تا ۱۵ سال

هدف: آموزش

سایت رشد یکی از قدیمی‌ترین سایت‌هایی است که به‌منظور تولید محتوای مفید برای کودکان و نوجوانان تهیه شده‌است. محتوای این سایت بیش از هر چیزی آموزشی است و برای تقویت دروس سال‌های دبستان و راهنمایی مفید است. طراحی سایت هم بسیار ساده و ابتدایی است و محتوای جذابی برای کودکان ندارد.

کتابک و هدهد
ketabak.org|hodhod.ir

مناسب: کودکان و نوجوانان

هدف: معرفی کتاب

هدف این دو سایت، معرفی کتاب به والدین کودکان و نوجوانان است تا بتوانند انتخاب‌های بهتر و آگاهانه‌تری برای کودکان خود داشته باشند. اگرچه خود کودکان و نوجوانان هم می‌تواند استفاده مفیدی از معرفی‌های سایت برای انتخاب کتاب مورد علاقه‌شان داشته باشند اما محتوای سایت برای کودکان جذابیت خاصی ندارد.

انارستان
anarestan.com

مناسب: ۶ تا ۱۵ سال

هدف: آموزش و سرگرمی

شاید بتوان گفت کامل‌ترین سایتی که اکنون در این فضا پیدا می‌کنید انارستان است. سایتی که با هدف بهبود فضای اینترنت برای کودکان و نوجوانان طراحی شده‌است و بخش‌های جذاب متعددی دارد؛ از جمله اپلیکیشن «چی خوبه؟» که بهترین محتواهای موجود را متناسب با سن و علاقه کودکتان در اختیارتان می‌گذارد. «نارتون»، که منتخبی از کارتون‌های مناسب کودکان با دوبله فارسی و نیز تولیدات گروه انارستان است. «آگنار» (واقعیت مجازی، واقعیت افزوده) «نارلیگا» (لیگ بازی‌های رایانه‌ای) «خلاقیت کده» (طراحی بازی‌های مفید و خلاق برای ارتقای آموزش علم) بخش‌های متنوع دیگری است که می‌توانید در وب سایت درباره‌شان توضیحات مفصل سازندگان را بخوانید.

معرفی ۲ نرم‌افزار ایرانی مناسب کودکان

بچه‌ها بیشتر از سایت، مخاطب اپلیکیشن‌ها و بازی‌ها هستند اما متاسفانه در این فضا گزینه قابل تامل کم پیدا می‌شود. در عین حال بعد از جست‌وجو و مطالعه نظر کاربران، چند نرم‌افزار مناسب برای کودکان را که از «کافه بازار» قابل دانلود هستند معرفی می‌کنیم.

دهکده شادی

مناسب برای: ۲ تا ۶ سال

امتیاز در کافه بازار: ۴/۴

حجم: ۳۸ مگابایت

هدف این اپلیکیشن آموزش و بازی است. در دهکده شادی بچه‌ها می‌توانند اسم حیوانات، اعداد، لوازم پزشکی، ماشین‌ها و چیزهای دیگر را یاد بگیرند. فضای اپلیکیشن به شکل یک دهکده طراحی شده‌است که قسمت‌های مختلف آن شامل تعمیرگاه، بانک و آرایشگاه محتوای آموزشی دارد. چون مخاطب این اپ، بچه‌های زیر سن مدرسه هستند، دستورالعمل بازی‌ها به‌صورت صوتی به کودک منتقل می‌شود.

کودک سلام

مناسب برای: ۱ تا ۱۰ سال

امتیاز در کافه بازار: ۳/۸

حجم: ۴ مگابایت

کودک سلام مجموعه‌ای از داستان‌های صوتی را گردآوری کرده‌است؛ از داستان‌های خارجی کلاسیک تا قصه‌های نویسندگان ایرانی. قصه‌ها بر اساس گروه سنی تفکیک شده‌اند و بعد از یک‌بار دانلود کردن به‌صورت آفلاین در دسترس خواهند بود. همچنین متن داستان‌ها در نرم‌افزار وجود دارد تا والدین بتوانند هم با محتوای قصه آشنا شوند و هم در صورت تمایل، خودشان قصه را برای فرزندشان بخوانند.

مروری بر نظر ۲ کارشناس فضای مجازی[1]

تنها راه محافظت از کودکان فیلترینگ نیست

موضوع امنیت فضای مجازی فقط مسئله کشور ما نیست. در همه جای جهان، مادران و پدران بسیاری دل‌نگرانند که کودک‌شان در فضای مجازی چه چیزی را جست‌وجو و به چه چیزی دسترسی پیدا می‌کند. نرم‌افزارهای نظارتی هم به همین دلیل ساخته شده‌اند اما حقیقت این است که تنها راه کنترل کودکان در این فضا فیلترینگ نیست. «ابوالفضل محمودی» فعال حوزه تولید محتوای کودک معتقد است تولید محتوای بومی مهم‌ترین بخش صیانت کودکان است. این پژوهشگر حوزه کودکان می‌گوید: «فیلتر و محدود کردن کودکان راه‌حل مناسبی نیست. در اروپا برای جلوگیری از مخاطرات کودکان در فضای مجازی به آموزش و فرهنگ سازی روی آورده‌اند و اولیا و مربیان را با مخاطرات فضای مجازی آشنا می‌کنند، ما هم باید به‌صورت جدی به این دو مقوله ورود کنیم».

کودکان امروز تولیدات جذاب می‌خواهند

همه ما خوب می‌دانیم که کودکان امروز بسیار بیش از ما به جذابیت کالایی که مصرف می‌کنند، اهمیت می‌دهند. کودکان مشکلی با تولیدات بومی ندارند، مشکل از تولیدات غیرجذاب است. «عماد رحمانی» بازی‌ساز معتقد است که کودکان به این علت بازی‌ها و کارتون‌های خارجی را ترجیح می‌دهند که محتواهای تولید شده در کشورهای خارجی متناسب با سن آن‌ها و دارای کیفیت بالایی است. در ایران تولیدکنندگان بازی‌های ساده‌ای طراحی می‌کنند که برای کودکان نسل امروز جذابیت ندارد. آن‌ها برخلاف نسل قدیمی با وجود محتواهای جذاب با یک پویانمایی، بازی و ویدئویی ساده راضی نمی‌شوند. باید کودکان را با محصولات قوی آن هم با قصه‌های غنی ایرانی تغذیه کرد چرا که دیگر زمان تهیه تولید محتوا برای کودکان با کمترین هزینه و بسیار ساده گذشته‌است و با داستان‌های ضعیف نمی‌توان کودکان را جذب کرد.

۱. محتوای این متن بر اساس مصاحبه کارشناسان با روزنامه ایران مورخ ۹۷/۸/۲۸ تنظیم شده‌است.

جدول سخت [شماره ۵۰۸]

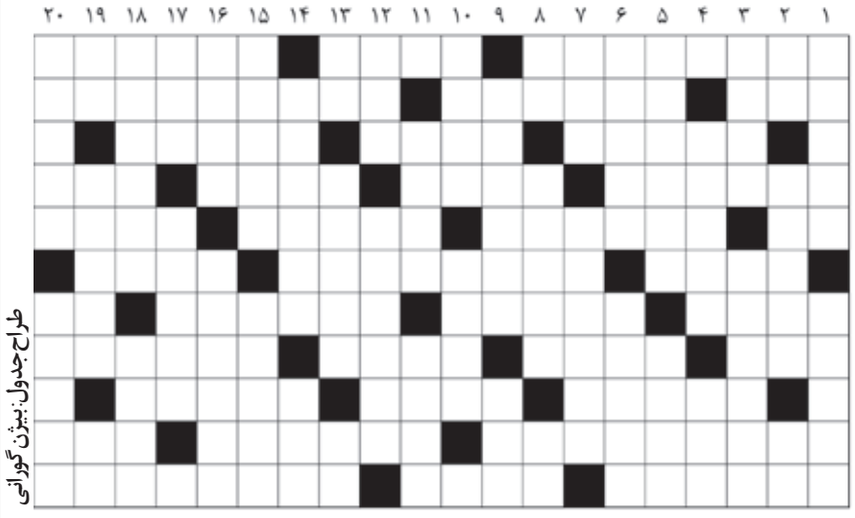

افقی:

۱ – دزدی و سوء استفاده مالی – پاک کننده ۲ – انعکاس صوت و برگشت آن – سیب انگلیسی – سرپرست جامعه اسلامی – پیش از طلوع خورشید ۳ – قاتل – زندگی و حیات – آماسیده ۴ – رمانی از کامیلو خوزه سلا، شاعر و نویسنده اسپانیایی – افتاده – رشته‌ای در شمشیر بازی – نوعی بیماری واگیر عفونی ۵ – ضربه سر در فوتبال – سوره نود و چهارم قرآن – شهر باستانی دیدنی در جزیره کیش – گلدسته ۶ – سبزه زار – ماده غذایی که به سم کبود شهرت دارد – بازدارنده ۷ – ظرف جوهر و مرکب – واحد اندازه گیری نیرو – صاحب منصب ارتشی – یک دور بازی تنیس ۸ – از عناصر تشکیل دهنده هموگلوبین – مقابل رفتن – حلال رنگ – گروه بزرگ نوازندگان ۹ – خط القعر – نوازنده زورخانه – غذایی آبکی از تخم مرغ ۱۰ – فلسفه منسوب به افلاطون – پایتخت موزامبیک – بلدرچین ۱۱ – شوفر – نوعی حلوا – هنر رزمی المپیک باستان

عمودی:

۱ – ظرفی برای نگهداری مواد غذایی – خودروی کوچک برای حمل مصالح ساختمانی ۲ – سمت یسار – قمقمه – نت ششم ۳ – ادوات – فلزی نرم و چکش خوار ۴ – دینداری – شهری در یونان ۵ – سلاح بومیان استرالیا – گردنکش ۶ – رمانی از ماکسیم گورکی، نویسنده روسی – الگو ۷ – زمین آماده کشت – بررسی و پژوهش ۸ – عضو رونده – درزی در لباس برای تنگ کردن – نیم ساعت! ۹ – زحمت دادن – گذرگاه ۱۰ – مسیر – نوعی میمون دم دار ۱۱ – بدون دقت لازم – پوست خام دباغی نشده ۱۲ – واحد اندازه گیری توان الکتریکی – کشور آفریقایی در همسایگی تانزانیا ۱۳ – طاقچه قدیمی – شراره آتش – تکرار حرفی ۱۴ – حسرت زده – صدا ۱۵ – بورسیه تحصیلی – دارا بودن ۱۶ – کتاب حضرت داوود (ع) – خشخاش ۱۷ – لوس – پیکره نمایش مدل لباس ۱۸ – تست – مقابل عمدی ۱۹ – چوب خوشبو – ضروری – ریه ۲۰ – ساز استاد جلال ذوالفنون – از طوایف ایرانی

طراح جدول: بیژن گورانی

حل جدول شماره ۵۰۷

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱	ا	ت	و	پ	ی	ا	■	ر	ا	س	خ	■	غ	ر	ش	ط	و	ف	ا	ن
۲	ب	ر	ن	■	ت	ق	ا	ب	ل	■	ا	ل	ی	س	■	ا	ی	ک	ن	ا
۳	ا	ش	گ	ر	■	د	ر	ا	ک	و	ل	ا	■	ت	ر	س	ل	■	ت	س
۴	د	ی	■	ن	ق	م	ت	■	■	■	ا	ص	ط	ا	ح	■	ت	ک	و	ز
۵	ی	ا	ر	گ	ی	■	ش	ب	ن	م	■	ا	س	ل	ک	ت	■	ی	ن	ا
۶	■	ن	ا	ی	ا	ب	■	و	ا	ق	ع	ی	ح	ت	■	ت	و	ر	ی	■
۷	ب	د	ک	■	س	ر	م	ش	ق	■	ا	ل	ر	د	■	ن	ک	ر	و	ی
۸	ی	ا	ن	ه	■	ن	ا	ن	ا	و	ر	■	■	ا	ب	ت	ه	■	و	ر
۹	ر	خ	■	م	ر	ش	■	د	ی	ن	ی	ض	ی	ر	■	ر	م	ی	م	■
۱۰	ا	ت	ی	ا	ن	■	ا	و	ل	ی	■	س	ر	ی	ز	■	س	ی	و	■
۱۱	ه	ن	ر	ی	ج	ی	ق	ز	■	ا	ا	ی	ر	■	ا	ی	و	ا	ن	ک

جدول متوسط [شماره ۷۲۹۷]

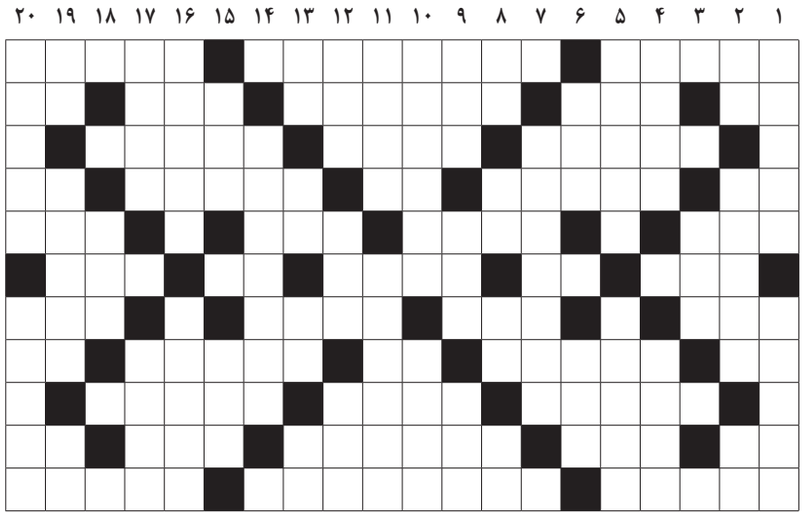

افقی

۱ – حاوی – بازیگر فیلم زیر درخت هلو – کنش ۲ – باران اندک – بخشی از پا – از نیروهای چهارگانه ارتش – فلز گلوله – چهره ۳ – دریچه بالای سوراخ سیلندر که گاز از آن خارج می‌شود – تجارت – قرارداد ۴ – عمر – گیرنده امواج – سودای ناله – چادر و جامه گشاد – علامت مفعولی ۵ – مادر – پوشاننده – نور – نخ تابیده ۶ – هامون – دوستی – زمام – بیماری تنفسی – جدا ۷ – درخت انگور – ماده بیهوشی – نوشیدنی – باطل کردن ۸ – لحظه – گریزان – گنده و بزرگ – ماه هفتم سریانی – خیس ۹ – جاویدان – بیرون – عظمت و بزرگی ۱۰ – گوشت آذری – بهشت شداد – تخریب – نوعی بستنی – دو یار هم قد ۱۱ – پاداش – موشکاف – کارد قصابی

عمودی

۱ – تشریفات – یغما ۲ – ریه – ابله – حرف فاصله ۳ – انبان ۴ – گذر کردن – بلندی ۵ – پایتخت بولیوی – دریایی در شمال ترکیه ۶ – بانگ و آواز – ابوالبشر ۷ – حراست ۸ – بالا آمدن آب دریا – بینش – چای خارجی – گشاده ۹ – اگر برعکس شود مخفی می‌شود – خرما – نیکوکار ۱۰ – جدار – ارابه ۱۱ – راه – انبازی ۱۲ – امر به آمدن – زیان – پهلو ۱۳ – قدم یکپا – اصفهان قدیم – ریشه – حرف دهن کجی ۱۴ – نام عمومی فراورده‌های پلیمری که به وسیله حرارت یا فشار می‌توان آن‌ها را شکل داد ۱۵ – بعضی از درخت بید می‌خواهند – کم وزن ۱۶ – شهر زیره – پایتخت اروپایی ۱۷ – از سازهای زهی – پدر شعر نو ۱۸ – امتحان و تجربه ۱۹ – واحد سطح – بزرگی و زعامت – آب روستایی ۲۰ – گیاه رنگرزی – واحد سنتی اندازه‌گیری وزن

طراح جدول: مریم احمدی

حل جدول شماره ۷۲۹۶

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱	و	ا	ج	د	ی	ن	■	ی	ا	ب	س	■	پ	ر	س	■	ت	و	ر	م
۲	ه	م	ی	ش	گ	ی	■	ک	ن	ا	ر	■	ن	ه	ر	■	ر	ت	و	ش
۳	ن	ا	ر	■	ا	ل	■	ج	ز	ی	ر	ه	ا	ب	■	و	م	س	و	ی
۴	ا	ل	و	د	گ	ی	■	و	ا	م	ر	■	ت	ا	و	■	ن	ا	ی	■
۵	ی	ا	ر	■	ی	و	م	■	ا	و	ا	ر	■	د	و	ا	د	■	س	و
۶	ش	ی	د	ه	■	ن	ب	ا	■	ن	ر	ا	د	■	ن	ر	■	ک	ب	ا
۷	■	■	■	ا	ا	■	ا	س	م	■	س	م	و	ر	■	ت	ز	■	■	■
۸	گ	و	ه	ر	خ	ی	ر	ا	ن	د	ی	ش	■	ک	ا	ر	■	ن	س	ن
۹	ر	ه	ر	و	■	ا	ز	ل	■	ر	د	گ	ه	■	س	ا	ن	ر	ج	ا
۱۰	ا	م	و	ت	■	م	ه	م	■	ا	ا	ر	م	■	ا	د	ن	ا	ز	ه